

## מראי מקומות - חגיגה

### כג.

הנושא את המדרס, דהיינו מה שהוא טמא מדרס. ועוד, הא לא מצינו דנושאי קדש צריכין ללכת יחפים. וביאר דשאלת הגמ' היא לענין סנדל שהוא טהור לתרומה, דקיי"ל במתני' שהוא מדרס לקדש, וצידד הגמ' דאולי יהי' יכול ללבוש סנדל טהור לתרומה כשנושא קודש, דהא הוי גזרה לגזרה. אבל כ' דמרש"י לא משמע כן. וע' בחזון איש (פרה ה' כ'), שכ' להוכיח מכח קו' זו דכל הגזירה דאמר' דהנושא מדרס אינו נושא קדש, היינו דוקא אם נושא ממש, דהיינו בידו, אבל היכא דלבוש מדרס לא גזרו כלל [דאטו לפי שאלת הגמ' כאן צריך ללכת יחף], ומיירי דנושא הסנדל, ובזה גזרו בסנדל טמא, שהרי ה' נושא הרצועה בידו, וא"כ יש לדון דה"ה בסנדל טהור.

ולגבי נדון זה, אם מה דאמר' דגוזרין בסנדל, היינו בלבושו או בנושאו, ע' בשיח יצחק, שכ' דמהרמב"ם משמע דס"ל דכל הגזרה הוא רק בנושא הסנדל, אבל מהתוספתא משמע דגם בלבושו (ואולי מ"מ אינו צריך ללכת יחף, דאולי יש מקום לחלק בין סנדל למנעל, וצ"ע).

### ו. טבילה אין, הערב שמש לא

הק' הטורי אבן, הא כל החשש הוא משום צינורא דע"ה, וא"כ מה מהני לטבול ולא לעשות הערב שמש, הרי אם באמת ה' שם צנורא דע"ה, לא יועיל טבילה גרידא, ויהי' צריך הערב שמש ג"כ, וא"כ מה הועילו בתקנתן. ותני' דלעולם אין הטבילה משום חשש ממש דצנורא דע"ה, אלא תועלת הטבילה הוא כדי להזכירו, דהא באמת חשש רחוק הוא שהי' בה צנורא דע"ה, ואין צריכין לחוש לזה, וצריכין רק להזכירו, וע"י הטבילה יחשוב לעצמו, האם באמת ה' מקום לחוש דהי' טמא באמת. ומצינו מושג כזה גם ביומא (ל'), דצריך לטבול כדי לזכור אם יש איזה טומאה ישנה עליו, ואם יש טומאה ישנה עליו יפריש. ולפי"ד אם באמת יזכור שיש בו טומאה ממש, ודאי יהי' צריך טבילה והערב שמש.

### ז. שפופרת שחתכה לחטאת, ר"א אומר יטבול מיד, ר' יהושע אומר יטמא ואח"כ יטבול

בביאור מחלוקתם, כ' הרמב"ם (פיה"מ בפרה ה' ד') דר"א ס"ל דכיון דטמא הוא, כדאי' בעמוד ב', דעשאוהו כטמא מת ביום ז', א"כ אי"צ עוד טומאה כדי להוציא מלבן של הצדוקים, דהא למעשה צריך הערב שמש. אבל ר' יהושע ס"ל דכיון דהצדוקים ג"כ אינם מודים לטומאה זו, א"כ זה לא יועיל בכלל להוציא מלבן, דלדעתם אינו טמא כלל. וכ"כ התוס' יו"ט בביאור שי' הרע"ב והר"ש, דגם ר' יהושע מודה דדינו כדן יום ז' דטמא מת, אלא דזה לא מהני לענין הצדוקים, ולכן צריכין לטמאו טומאה דאורייתא. אולם ע' בטורי אבן (בעמוד ב'), דמבואר מדבריו שהבין דר' יהושע ס"ל שאינו טמא כלל, ולכן ודאי צריך לטמאו.

### א. ונפסקה רצועה של סנדלו

הק' המאירי, הא אי' במשניות נגעים דהרצועה אינה מקבלת טומאת מדרס, וא"כ איך טימא החבית ברצועתו. והביא מתוס' דבאמת כל הסנדל נפל, ולא רק הרצועה, וכמו דאי' בירושלמי שהביאו תוס' כאן. עוד הביא מהראב"ד דהא דתנן דרצועות אינם מטמאין מדרס, היינו רק כל זמן שלא נקבעו עדיין בהמנעל, אבל אם כבר הוקבעו, מיטמאין, ואין פסיקתן מעכבת.

### ב. לא אסרו אלא בירדן ובספינה וכמעשה שהי'

וצ"ע בגדר הדבר, מה חשיב "כמעשה שהי'", וכ' השיח יצחק דאפי' אם אינו דוגמת אותו מעשה שהי' ממש, ודייק מרש"י, דאפי' אם הוי דבר אחר הדומה לו, ג"כ נכלל זה ב"כמעשה שהי'". וע"ש עוד שכ' [עכ"פ בדעת הרמב"ם] די"ל דגם רבנן מודו הכא, ומה דאמר' כר' חנניא בן עקביא, היינו משום שהוא הזכיר בדבריו סברא זו דכמעשה שהי', אבל גם רבנן מודו לעצם המושג דאין גוזרין אלא כעין מעשה שהי', רק דסבירא להו דלא אמרי' כן אלא היכא שיש איזה סברא לחלק, ולמשל אין גוזרין בים הגדול, רק שאין מחלקין בין ירדן לנהר אחר, דמה בין נהר זה לנהר אחר. וע"ע במנחם משיב נפש, דכ' בדעת רש"י דכל שהוא דומה לו אף בצד א' סגי בזה כבר לגזור, דהא משמע מדברי רש"י דאף בשאר נהרות אסור לרכוב על בהמה או לעבור בספינה.

### ג. לא ישא אדם מי חטאת ואפר חטאת

העיר הטורי אבן, דהא מבואר דהחשש הוא שמא נטמאו המי חטאת והאפר חטאת, וק', הא אפר אינו בכלל אוכלין, וא"כ למה נטמא טומאת אוכלין. וע"ש דאכן הביא מה שנח' הראשונים אם טומאת אפר חטאת היא מן התורה או מדרבנן, דשי' התוס' ביומא (מ"ח) דטומאת אפר חטאת מדרבנן היא, אבל בשו"ת הרשב"א (א', ב') אי' שהוא מן התורה, ומשום דחיבת הקודש מכשרתו להיות כאוכל לקבל טומאה. וע' בהערות להגרי"ש דאי' דגם הראב"ד ס"ל שהוא טמא מן התורה, וגז"ה הוא, דכתי' והניח במקום טהור, דהיינו דאמרה תורה דצריך להיות מונח במקום טהור, כדי שלא יטמא, אלמא דמקבל טומאה.

### ד. ולא ירכב ע"ג בהמה

פרש"י, וגזרו על האוירות כולן. ודייק השיח יצחק מדבריו דס"ל דאפי' אם אין האויר על גבי מים, מ"מ גזרו, ולכן אף אינו יכול לרכוב ע"ג חמור על הקרקע, לפי שגזרו על האויר. אבל העיר דמרש"י ביבמות (קטז:) מבואר להיפך, דשם כ' שלא ירכב ע"ג בהמה בתוך המים, דזה ג"כ דומה לספינה, ומשמע דעל אויר אחר מותר.

### ה. סנדל טהור מהו

הק' הרש"ש, מהכ"ת שיהי' איסור בסנדל טהור, הא תנינן